KRAINIAN LABOR NEWS
Published semi-weekly by
The Ukrainian Labor News Ass'n
cor. Pritchard & McGregor Sts.,
Winnipeg, Man.
Subscription $4.00 a year.
Telephone: St. John 1405

"УКР. РОБІТНИЧІ ВІСТИ"
часопись для робочого люду — виходить два рази в тиждень виходом Видавничого Стоваришення Українських Робітничих Вістий.
Передплата $4.00 на рік.
Редакція за оголошення не відвічає. Редакція рукописий не звертає.
Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
cor. Pritchard & McGregor Sts.
Winnipeg, Man.

ДОВКОЛА МИРА.

За послідні дні Рига стала на сторінках всесвітної преси "притчею во язициx". Преса цілого світа, як буржуазна, так і пролетарська, з пильною увагою слідила за кождим словом, за кождою вісткою походячою з Риги. На Ригу звернули ся очі двох кляс: капіталістичної і пролетарської. Причина сему є та, що там за послідні тижні стрінули ся для мирових переговорів два світи: капіталістичний, котрого урядово представляла панська Польща — з одної сторони, і пролетарський, котрого представляли совітська Росія і радянська Україна — з другої.

Версальська мирова конференція, котрою закінчувала ся чотирилітна імперіялістична світова війна, звертала на себе найбільшу увагу лише одної кляси: капіталістичної. Свідоме реводюційне робітництво не сподівало ся для себе нічого від версальської мирової конференції. Воно бачило і знало, що там зіхали ся представники капіталу, котрі мають заключити між собою лише угоду, яку хто з них має підчинити собі для експльоатації кольонію, котра з капіталістичних держав має захопити собі найвигіднійші ринки і кілько побіджений край має заплатити военної контрібуції. Тому Версаль був лише тим ярмарком, на котрому побідники ділили між собою добичу, яка дістала ся їм від побідженого. Революційний пролетаріят, навіть з країв побідоносної антанти, не мав чого радіти з версальського мира, бо він знав, що сей мир не подекшить ні його соціяльного, ні економічного положеня. Вибухнувші після версальського мира генеральні страйки у всіх антантських краях, котрі з невеликими перервами тягнуть ся аж до нинішного дня, доказують се як найкраще.

Але нині в Ридзї говорять між собою про мир дві кляси: пролетарська і капіталістична. У вівторок, 12. жовтня, представники сих двох кляс підписали між собою перемире і визначили перемирну лінію.

Чи се перемире доведе до заключеня сталого мира і чи взагалї є можливий сталий мир між краями з пролетарською диктатурою і капіталістичною, покаже будучність. Революційний пролетаріят ніколи не повірить, щоби такий мир міг істнувати. Такого мира не хотять також і капіталісти, бо вони знають, що такий мир, навіть хоть би він зразу виглядав і корисним для капіталістів — користи їм не принесе. Вони знають, що републики з диктатурою пролетаріяту зроблять ся огнищем світової соціяльної революції. Їм не страшна совітська республика як така, а страшне їм те, що там проповідують ся не безпечні для них пролетарські ідеї, страшний їм III. Інтернаціонал, центром котрого будуть робітничо-селянські республики, тобто місце, до котрого не досягне чорна рука капіталу.

Тому капіталісти з тревогою прислухують ся до голосу з Риги. Навіть корисний для Польщі мир їх не тішить. Їм хочеть ся лише одного: цілковитого поваленя радянських республик. І вони прямують до сего всіма силами, вживаючи для сего всіх способів.

Так-же само дивить ся на Ригу і революційний пролетаріят цілого світа. Він прислухуеть ся до мирових переговорів в Ридзї, він дорожить робітничо-селянськими республиками, він відчуває, що із радянських республик він буде черпати всї революційні ідеї, він знає, що з поваленем радянських республик в него відіймуть надію на скоре освобожденє його з капіталістичного ярма.

І тому революційний пролетаріят цілого світа більше прислухуеть ся до голосів з Риги, ніж прислухував ся в свій час до голосів Версалю. Версаль, не зважаючи, що находить ся у Франції, був чужий для французських революційних робітників. Не зважаючи на те, що в версальських переговорах руководителем був Лойд Джордж, англійські революційні робітники не покладали на него жадної ваги. Але нині на Ригу звернені очи революційного пролетаріяту всіх країв. Робітники знають, що кождий успіх радянських республик в Ридзї — є їх, робітників, успіх.

Для нас, українських робітників, мирові переговори в Ридзї являють ся справою великої ваги. Там, бодай тимчасово, рішаеть ся судьба радянської України. Коли червоні армії Росії і України кілька місяців тому назад стояли під мурами Варшави і Львова, тоді судьба не тільки радянської України, але і радянської Галичини здавало ся була запевнена. Але імперіялісти цілого світа напружили всї свої сили, післали до Польщі своїх найлїпших генералів, офіцирів, гори амуніції і уоруживши всї білогвардійські погромщицькі банди, — виперли совітську армію з занятої нею території. Змучені чотиролітною війною царської Росії і трилітною горожанською війною з наймитами всесвітного капіталу Колчаком, Денікіном, Юденічом, Петлюрою, Пілсудським, Врангрем і цілою низкою менших бандитів, змучені найстрашнійшим своїм ворогом — бльокадою "культурних" країв Европи, — червоні армії примушені були подати ся взад.

Капіталісти цілого світа приготовлювали ся вже передвчасно святкувати свою побіду. Буржуазна преса за послідні два тижні переповнена найчорнійшими брехнями про ріжні контрреволюційні повстаня в совітській Росії і на радянській Україні. Вона писала, що на вулицях Москви барикади, в Петрограді повстаня, в Нижньому Новгороді нове правительство, Київ заняли повстанці, Катеринослав, Харків, Полтаву заняв Махно з Врангрем, Буденного одного дня судить, совітський военний суд, а другого дня Буденний вже формує українську армію і йде з нею на Київ і т. д., червоні армії терпіли страшні поражки, піддавали ся сотками тисяч в полон то польським білогвардійцям, то Врангреві, і так без кінця і міри.

Такі новинки приносила буржуазна преса за послідні тижні.

А тимчасом до Риги з'їхали ся представники всесвітного капіталу і їх наганячі, для переговорів з представниками робітничо-селянських республик. Єслиб всї ті новинки про повстаня в радянських республиках, про які так крикливо писала буржуазна преса, були хотяй на половину правдиві, то представники капіталу не захотіліб говорити про мир з радянськими республиками. Вони почекалиб вже поки не повалять ся совіти, а тоді за посередництвом Врангля та Пілсудського зробилиб ся панами положеня.

Але вони знають, що вони брешуть і тому мирять ся.

Як видно з послідних новинок, то польсько-совітським перемирем найгірше незадоволені імперіялісти Франції, вони незадоволені поступком свого вихованця Пілсудського. Вони всїма силами старали ся звязати "братським" союзом Пілсудського з Врангрем, включаючи до сего союза як попихача і Петлюру з його погромщицькими бандами, щоби воювати з радянськими республиками до побіди. Та ясновельможний розбійник пан Пілсудський, посмакувавши вже раз овочів своїх "побід" коло Київа і на Березині, не рішаеть ся на се вдруге і користаючи з теперішних успіхів, заключує перемире з радянськими республиками.

Польську шляхту не манить союз з Врангрем. Стоячі нині при власти в Польщі соціял-зрадники еще не забули царських нагаїв та тюрем. Знають вони також добре, що імперіялістичній антанті потрібна була польська держава лише як буфер, котрий мав служити китайським муром між робітничо-селянськими республиками Росії і України з одної сторони і "культурною" Европою — з другої. Для побудованя сего муру капіталісти Европи і Америки сипали сотки мілїонів долярів, уоружували до зубів польську білогвардійську армію, одягали її, кормили і командували нею. На случай приходу в Росії до власти Врангля, істноване голодної і знищеної Польщі, як держави, тратить для капіталістів антанти цілковито свою вартість. Китайський мур тоді для них не тільки що не потрібний, але його треба зовсім завалити, щоби отворити дорогу французьким капіталістам до богацтв Росії і України. А знищена "автономна" провінція врангрівської "єдіної неделімої" Росії, буде доставцем дешевих до праці рук, при помочи котрих французькі капіталісти зможуть експльоатувати природні богацтва Росії і України.

І тому Пілсудський їх попередив. Він занехав не тільки союз з Врангрем, але навіть занехав думку про Польщу аж по Днїпро. Свому найвірнійшому джурі, Петлюрі, котрий з собачою вірностю вислуговував ся йому до самого останку, котрий по трупах галицьких селян і десятилітних дівчат топтав Пілсудському стежку на Україну, котрий з своїми погромщицькими бандами поміг таки Пілсудському встановити перемирну лінію на Волині, відтинаючи від України цілу Галичину, — тому джурі, за його вірну собачу службу, Пілсудський на останку плюнув в лице.

Ся найганебнійша личина з українського контрреволюційного кодла стараеть ся тепер всїма силами навязати свій контакт з врангрівськими бандами. Але червоні армії вже концентрують свої сили проти тих двох погромщиків. Перемирє з Поляками, хотяй навіть тимчасове, розвяже вчасти руки червоній армії, яка приложить усї свої стараня, щоби змести з лиця землї сї погромщицькі бади. Із знищенем сих банд розвіють ся також послідні ілюзії антантських капіталістів на повалене робітничо-селянських республик Росії і України.

Але і для радянських республик Росії і України мир тепер потрібний більше ніж коли иноді. Трилітна неустанна боротьба, трилітна страшна своїми наслідками бльокада довели край до тяжкого положеня. Робітники радянських республик сподівали ся, що працюючі маси Европи та Америки примусять правительства своїх країв зняти бльокаду з радянських республик, що робітники сих країв не допустять ні до Польщі, ні до Врангля амуніції та оружя. Але робітники Европи, за малим виїмком, дальше резолюцій не пішли. Вони вдоволили ся обіцянками своїх правительств і пішли ладувати на кораблї амуніцію. Лише новоутворивші ся комуністичні організації старали ся виконувати своє дїло, але вони були в меншости. Одно, що великого зробили працюючі маси Европи се те, що правительства капіталістичних країв до сеї пори не посміли еще кинути проти радянських республик своєї армії. І сего їм вже зробити не вдасть ся.

Працюючі маси бити ся проти робітничо-селянських республик не підуть. Імперіялісти Европи се дуже добре знають і з скреготом зубів мусять з сим примирити ся і попирати лише чим мога ріжні погромщицькі бади Врангля та Пілсудського.

Волинець.

ЗНАЧІНЄ ПРЕСИ.

Преса є нині одним з найважнійших средств в боротьбі з противником. Се відносить ся як до буржуазної прєси, так і до робітничої.

Розуміючи се, буржуазія всїх країв і народностий привязуе велику вагу до преси. Вона видає на пресу великі суми гроший, вона купуе найвченійших, найздібнійших людий, і їх талянами, їх умами обороняе свої клясові інтереси.

В декотрих краях преса одного лише чоловіка маe вплив на хід подій цілого краю, або вірнійше сказати, на політичний напрям правлячих кругів даного краю.

В Англії, приміром, лорд Нортклиф, при помочи своєї преси, править до певного степеня краем. З голосом Нортклифа, зглядно з голосом його преси, числить ся вся англійська буржуазія.

Подібне маємо і в Злучених Державах, де богато великих — очевидно буржуазних — газет маe під своєю контролею один чоловік — Гірст. І він також заступае великий процент американської "публичної опінії". І його преса відограе визначну ролю в політиці американської буржуазії. І він, Гірст, є до певного степеня правителем Злучених Держав — при помочи своєї преси.

Можна би навести богато примірів на доказ, яку велику ролю відограе нині преса та як буржуазія розуміе її значінє і як вона заставила її собі служити.

Свідомий клясово пролетаріят також розуміе значінє своєї робітничої преси, і він стараеть ся по можности своїх сил витворити власну сильну пресу, яка була-б першим оборонцем його клясових інтересів. Се йому до певної міри удаеть ся; однак не маючи і сотної части тих фінансових средств, що їх маe буржуазія, йому далеко ще до того, щоби мати таку сильну пресу, якою є буржуазна. (Виняток становлять тут совітські республики, де під правлїнем робітничо-селянських правительств робітнича преса не бореть ся з матеріяльними недостатками, де вона маe повну свободу і через те добре розвиваеть ся.)

Візьмім тепер українську пресу в Канадї. Коли приглянемо ся до неї, то що побачимо? По одній сторонї кілька газет, котрі особливо дуже відпекують ся буржуазности, бо їх редактори дійсно є лише дешевенькими наймитами буржуазії, але котрі вислугували ся і вислугують ся всїм і вся, лише не українським робітникам, а з другої — одиноку робітничу газету: "Українські Робітничі Вісти". Так, я виразно кажу: — одиноку, бо решта укр. газети в Канадї не мають права і не можуть називати себе робітничими.

Газети, котрі служили і служать капіталістичним "либеральній або консервативній партіям; котрі ширили і ширять найбільшу язву для працюючого народа — клерикалїзм (католицький або царославний); котрі все попирали і попирають всїх ворогів працюючого люду на Українї, будь вони української чи не української народности, як прим. німецькі, французькі, польські і инші імперіялісти; газети, котрі за цілий час свого істнованя постарали ся лише здерти з укр. робітників і фармерів кілька десять тисяч долярів, під покришкою на ріжного рода поміч старому краєви, котрі то гроші лишили ся переважно в кишенях збираючих і з зібраних гроший ніхто не бачив навіть справозданя; газети, котрі видавали і видають для "просвіти" своїх читачів такі книжки, як історії про Рудольфа та Єлисавету, або "як львиця вигодувала царевича", — сї газети не можуть називати ся робітничими. Вони лише затемнювали і затемнюють укр. робітників, вони не дають їм спромоги побачити світ таким, яким він в дійсности є.

Знова "У. Р. Вісти" служили і служать лише українському робітництву, вони, о скільки позволяють їм на се обставини, показують укр. робітникам дійсну дорогу до їх визволу, вони освідомляють їх клясово, що є необхідним для кождого робітника. Особливо в теперішний час, коли всї инші тутешні укр. газети побанкротували зі своїми ріжними "орієнтаціями", котрі опинили ся без грунту під ногами, котрі і дальше отуманюють своїх читачів відносно подій на Українї, в такий час "Укр. Роб. Вісти" сповняють серед українського робітництва в Канадї велику місію, так як вони подають йому, о скільки се їм можливо, в вірнім, не фалшивім світлї все те, що тепер діеть ся в цілім світї взагалї, а на Українї зокрема.

Робота "Укр. Роб. Вістий" для укр. робітництва в Канадї є великого значіня. Се повинні розуміти всї свідомійші товариші і всї читачі "Укр. Роб. Вістий". В той сам час вони повинні також знати, що Укр. Роб. Вісти" видають ся лише за гроші робітників. І лише від укр. робітників залежала, залежить і буде залежати судьба "Укр. Роб. Вістий". Тому всї свідомійші товариші і читачі "Укр. Роб. Вістий" повинні відкликнути ся на поміщений в передминувшім числї зазив до несеня фінансової помочі "Укр. Роб. Вістям" і сповнити свій обовязок супроти власної і заразом одинокої української робітничої газети в Канадї.

Д.

ПРОПАГАНДА ГОРТОГО НА ПРИКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Підкарпатська Україна є зараз мостовим укріпленем міжнародної революції і контрреволюції. Перед сим мостовим укріпленем розіграеть ся значна частина боротьби. Франція — провідниця контрреволюційного бльоку, хоче кромі польської контрреволюційної голоти, приєднати для сього святого аліянсу ще мадярську і румунську сволоч. Вже ведуть ся переговори поміж Гортіем й Таке-Йонеску. Бачите, як швидко валять ся національні, міщанські перестінки, коли мова йде про загально клясові інтереси буржуазії. Мостом, де маe доконати ся святий союз — се Підкарпатська Україна. Для того треба сю країну видерти Чехословацькій Републиці і віддати знова в руки банди Гортого. В сей спосіб прийде до порозуміня поміж трома реакційно-національними державами. — Тим чином хоче французька дипльоматія, при помочи своїх представників, яких вислала до Праги і Ужгороду, сплести тканину брехливої гри у самовизначенє народів.

Здаеть ся, що глупа чеська дипльоматія зрезигнувала на довший час з сьої країни, або не привязуе великої ваги до неї, коли вона попросту дїлае проти інтересів свого панованя. Чеська бюрократія звісна зі своєї безмежної продажности, загально зненавиджена, але з другого боку, вона веде завзяту боротьбу з живими революційними елементами Підкарпатської України, які є одинокою підпорою проти реакції Гортія.

Наших кращих українських і мадярських товаришів проганяе з краю реакційний вожака губернатор Жаткович. Наших товаришів інтернуеть ся або замикаеть ся в тюрми і велике їх щастє, коли вони не дїлять судьби своїх численних товаришів, котрі прогнані за мадярський кордон, знаходять там певну смерть.

На Підкарпатській Українї працюють вже гортійські банди. Вони видають кольосальні суми на контрреволюційну пропаганду. З давна з цілої душі зненавидїв вже український народ пановане мадярських панських кляс. Він цілі столїтя працював на панщині, був рабом мадярських повітових судїв, шляхтичів і графів. Він їх добре знає! Тепер при помочи віри й обряду хоче їх позискати для себе — контрреволюція. Більша частина руснацьких попів є мадяронами і живе на мадярському жолді. Доказом сього хай послужить факт, що руснацький епископ з Епереш помістив в останніх днях вступну статю у віденській часописи "Райхспост", який є звісним органом інтернаціональної реакції, де говорить про те, що тільки угорська влада може прийти з помочю бідному українському населеню.

А про те, що мадярські пани були і є власне тими, що на протязї столїть рабували їх землю, лїси і все що остало ся ще у них а попи забирали в їх десятину, що обманчиві, капіталістичні жидівські пахтярі в одно їх обкрадали — про се все замовчуе автор статї в "Райхспост."

А Гортій працює ще зручнійше.

В краю остали після мадярського панованя нотарі, повітові судії, адвокати, які за цїну масненької наживи — сіють тепер незгоду в масах, а брехливими підшептами підсичують огірчене народу. Вони, дійсні представники контрреволюції, користаючи з темноти мас, хотять тим певнійше ловити для себе рибу в каламутній воді.

У Варшаві постійно резидуе мадярська централя для контрреволюції, яка з Петлюрою та з иншими непевними елементами, на кошт мадярсько-румунсько-польської реакції — спільно "працює". Чеський капітал про все те добре знае, але він вибирае для себе меншу небезпеку і волить національну ненависть, чим визволене народних мас. І в часї, коли наші товариші гинуть по тюрмах — мадярські білі шпиги спокійно працюють під оком чуйної чеської поліції.

Тепер, коли злидні досягли свойого вершка і невдолоене мас страшне, банди Гортія затягають зручно приманчиву, медом помащену петлю на волю сього народу.

В Новомісті (Satoraljaujhely) і по инших кордонних місцевостях заснували вони так звані "Запомогові Комітети для голодуючого українського народу". Плян се зовсім не новий. Се вже старі, випробовані методи угорських панів: звести робітників на жебраків-невільників, а опісля голодуючим показати дідівську торбу. Се була свого часу також метода акції Егана. Закладати державні запомогові комітети для визискуваних українських робітників, з яких однак користали би страйколоми, а опісля організувати їх для праці на землях мадярських поміщиків. Сими здеморалізованими бідними українськими сільськими робітниками покористували ся землевласники при кождім земельнім страйку. Власне тільки тому — не дивлячись на міжнародно-дипльоматичні і мілїтарні цїли — залежить бандам Гортія на Підкарпатській Українї. Для того пишуть так богато мадярські щоденні часописи про революції угорських Українців, тому посилають стільки агітаторів до Кошиць, Ужгороду, Братислава, тому зносять ся вони з реакційною чеською і українською бюрократією, щоби мадярські пани могли знова запанувати по старому, на доброму для експльоатації терені.

Ми сконстатували, що мадярські бандити видають величезні гроші на пропаганду між підкарпатськими Українцями. Під проводом Куткафальза стоять активні і резервові офіциры, нотарі і попи на руснацькій службі і мілїонів Гортого. Сї люди поширюють тривожні вісти, націоналістичні фрази, антижидівські кличі...

Але мимо всього переслїдуваня — Комуністична Партія Підкарпатської України мусить мати в собі стільки сили, щоб протидіяти сій кирінній роботі. Маси голодуючих робітників стоять й тепер з жагучою ненавистю проти мадярських попів. Ми мусимо в союзі і з думкою про міжнародну солїдарність, і при помочи робітників всїх країн, свідомі ваги революційного вихованя — протидіяти брехливим, націоналістичним кличам контрреволюції.

("Н. Д.") Др. Л. Р а ц.

Заява Чічеріна.

Карло Віганд, кореспондент газети "Н. Ю. Америкен", доносить з Берлїна під датою 18. вересня слїдуюче:

"Нема ніяких повстань проти совітської Росії. Совітське правительство сильнійше ніж коли.

Нота американського державного секретаря Колбі до італійського амбасадора в справі Росії є "обидливою глупотою".

Такі вдаряючі аргументи можна вичитати в бездротній телеграмі, яку я дістав від совітського міністра закордонних справ Чічеріна, у відповідь на питаня, які я поставив йому перед кількома днями.

Ось його депеша:

"Російська делегація виїхала до Риги під проводом Йоффе, котрий вів переговори з Німцями в Берестю, а опісля в Берлїні. Він також вів переговори з Естонією в Дорпаті і з Литвою в Москві і в Ридзї.

Загалом він заключив 14 договорів. Кромі договорів з Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією та иншими краями, він засідав з делегатами сімох б. російських країв.

Російські й українські наміри є такі мирні, якими вони були весь час. Анї одна з наших умов не маe характеру ультіматума. Непоборимі перепони виринають в Польщі, котрі домагають ся знова створеня буржуазної України під назвою "буферної держави".

Україна є независимою державою, одначе вона є радянською республикою і находить ся в стислій дружбі з російськими совітами, висловом волї народу на конгресї совітів.

Росія не може допустити до того, щоби Україна була віддана Польщі, або польському агентови Петлюрі, котрого відкинули з ненавистю українські маси.

На тій точцї неможливі нїякі торги. Україна, як вільна радянська республіка, буде воювати до останньої каплї крови проти польської нахабности а російська совітська республика їй поможе.

Росія не може відповісти урядово Америцї, бо Америка не звернула своєї ноти до Росії, але я видаю обіжник до представників за границею з протестом проти очерненя зі сторони американського правительства а також щоби збити глупости Колбія.

Се чиста калюмнія сказати, що російське правительство ломить своє слово. Такого прикладу не було нїколи по нашій сторонї. Се цілком неоправдане зі сторони Колбія, щоби він виступав з такою обидливою глупотою.

Нема нїяких револют в Росії. Все те є чистою видумкою. Се продовженє кампанії очернюваня.

Дурне говоренє про признаки, що совітський режім зближаеть ся до кінця викликуе сміх в кождого, хто знае відносини в Росії. Мимо всїх наших трудностий і терпінь, наша совітська система, яка є одинокою народною системою, стаe сильнійшою з дня не день".

Розстріли в Польщі.

На засіданю Ради оборони держави посол Возьнїцкі порушив справу арештованя членів польського людового сторонництва "Визволене" (тугутівців) в Ломжі; кількох членів розстріляно за наклін до большевизму.